

लुम्बिनी प्रदेश सरकार
कृषि तथा भूमि व्यवस्था मन्त्रालय
कृषि विकास निर्देशनालय
बीउ बिजन प्रयोगशाला
भैरहवा, रुपन्देही

फोन नं.
०७१-४२१०२०
ईमेल:
bhairahawaseedlab
@gmail.com
वेबसाइट:
seedlabbh.w.gov.np

पत्र संख्या:- २०८०/८१

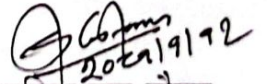
चलानी नं.- २९९

मिति: २०८१/०१/१२

श्री जिल्ला प्रशासन कार्यालय, रुपन्देही।

विषय- सूचनाको हक सम्बन्धी प्रतिवेदन सम्बन्धमा।

उपरोक्त सम्बन्धमा यस कार्यालयबाट २०८० माघ देखी चैत्र सम्म सम्पादन गरेका विभिन्न गतिविधिहरुलाई समावेस गरी सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ५(३) र सूचनाको हक सम्बन्धी नियमावली, २०७६ को नियम ३ बमोजिम सार्वजनिक गरिएको विवरण यसै पत्रसाथ संलग्न रहेको छ।

शालिक राम गौतम
नि. प्रमुख

श्री कृषि विकास निर्देशनालय,
बुटवल, रुपन्देही।
श्री कृषि तथा भूमि व्यवस्था मन्त्रालय,
राप्ति उपत्यका (देउखुरी), नेपाल।

शालिक राम गौतम
नि. प्रमुख

“सक्षम निजामती प्रशासन: विकास, समृद्धि र सुशासन”

बीउ बिजन प्रयोगशाला, भैरहवाको सूचनाको हक सम्बन्धी प्रतिवेदन (२०८० माघ देखी चैत्र)

सूचनको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ५(३) र सूचनाको हक सम्बन्धी नियमावली, २०७६ को नियम ३ बमोजिम सार्वजनिक गरिएको विवरण

सूचना सार्वजनिक गर्ने निकाएको नाम: बीउ बिजन प्रयोगशाला, भैरहवा, रुपन्देही

१. निकाएको स्वरूप र प्रकृति:

लुम्बिनी प्रदेश खाद्यान्न उत्पादन र बीउ उत्पादनमा अग्रणी रहेको प्रदेश हो। मूल बीउ उत्पादन गर्ने अनुमतिपत्र लिएका, अन्य बीउ उत्पादक तथा बीउ व्यवसायीहरूको संख्या बढी रहेको छन्। खाद्यान्न, दलहन, तेलहन, तरकारी, पुष्प, घाँस लगायतका बालीहरूको बीउ उत्पादन जोनिङ्ग सहित जान सकिने संभावना रहेको (उच्च पहाड, मध्य पहाड तरकारी, तराई खाद्यान्न बीउ उत्पादन संभावना भएको) यस प्रदेश नेपालको मध्य-क्षेत्र, भारतको सीमना छोएको हुनाले उत्पादित गुणस्तरीय बीउ निर्यातको संभावना पनि उत्तिकै रहेको छ। बीउ बिजनको गुणस्तर नियन्त्रण र नियमन गरी गुणस्तरिय बीउ बिजनमा कृषकहरूको सहज पहुँच स्थापित गर्दै कृषिको उत्पादन तथा उत्पादकत्व अभिवृद्धि गर्ने उद्देश्यका साथ विक्रम संवत् २०३५ सालमा तत्कालिन कृषि सेवा केन्द्र, भैरहवा अन्तर्गत बीउ परीक्षण प्रयोगशालाको नामबाट हालको बीउ बिजन प्रयोगशालाले आफ्नो कार्यको थालनी गरेको थियो । तत्पश्चात् आ.व. २०४९/५० मा कृषि विकास मन्त्रालयको ढाँचामा परिवर्तन भएसँगै छुट्टै अस्तित्वको रूपमा क्षेत्रीय बीउ बिजन प्रयोगशाला, भैरहवा नामाकरण भै देशको बदलिदो संरचना अनुसार क्षेत्रीय बीउ बिजन प्रयोगशाला, भैरहवा नाम रहन गएको हो र नेपाल संङ्घीयतामा गई सके पश्चात् मिति २०७५।११।१२ मा यो प्रयोगशालाको नया नामाकरण गरी बीउ बिजन प्रयोगशाला भई लुम्बिनी प्रदेश सरकार अन्तर्गत कृषि तथा भूमि व्यवस्थामन्त्रालयको कृषि विकास निर्देशनालय मातहत रहेको छ। यसै सन्दर्भमा यस प्रयोगशालाले प्रदेशस्तरमा बीउ बिजन क्षेत्रको विकास गर्न बीउ बिजन नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमाका लागि आवश्यक सुझाव दिन र कृषक वर्गलाई गुणस्तरीय बीउ बिजन सहज रूपमा उपलब्ध गराई राख्न विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूसँग अन्तर निकाय समन्वय कायम राख्दै आएको छ।

साथै, बीउ बिजनको गुणस्तर नियमनका लागि यस प्रयोगशालाले बीउ बाली खेत निरीक्षण, बीउ बिजन नमूना परीक्षण, विभिन्न प्रयोगशालाबाट प्राप्त हुने रेफ्री तथा क्रसचेक नमूना परीक्षण, बीउ भण्डारण, बीउ प्रमाणीकरण, बीउ वजार अनुगमन निरीक्षण तथा नमूना संकलन परीक्षण मुख्य कार्यहरू रहेका छन् भने गुणस्तरीय बीउ बिजन उत्पादन, प्रशोधन, भण्डारण सम्बन्धी कृषक तथा व्यवसायीहरूलाई तालिम, बीउ बिजन गुणस्तर नियन्त्रण सम्बन्धि घुम्ती तालिम तथा बीउ बिजन प्रविधि प्रसारसँग सम्बन्धित अन्य कार्यक्रमहरू आवधिकरूपमा निरन्तर संचालन गर्दै आईरहेको छ।

रुपन्देही जिल्लाको सदरमुकाम भैरहवा देखि करिब ३ किलोमिटर उत्तर ओमसतिया गाउँपालिका, वडा नम्बर २ मा रहेको यस प्रयोगशाला राष्ट्रिय गहुँबाली अनुसन्धान कार्यक्रम, भैरहवा नजिक अवस्थित रहेको छ ।

शालिक राम चौधरी
वि. प्रमुख

उद्देश्य:

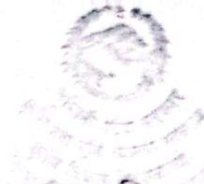
- ❖ गुणस्तरयुक्त बीउ बिजनमा आम कृषकहरूको सहज पहुँच स्थापित गरी कृषिको उत्पादन र उत्पादकत्वमा बृद्धि गर्दै राष्ट्रिय अर्थतन्त्रमा सकरात्मक योगदानपुर्याउँदै गरिवी निवारणमा टेवा पुर्याउने ।
- ❖ बीउ बाली खेत निरीक्षण, बीउ परीक्षण एवं बीउ प्रमाणीकरण प्रक्रियाहरूको माध्यमबाट गुणस्तरयुक्त बीउको उत्पादन, प्रशोधन, लेबलिङ तथा बजारीकरणलाई सुनिश्चितता प्रदान गर्दै बीउको मूल्य शृङ्खलाविकास गरी मूल्य शृङ्खलामा प्रत्यक्ष र परोक्षरूपमा आवद्ध सबै सरोकारवालाहरूको आयआर्जनमा बृद्धि गर्ने ।
- ❖ बजारमा विक्री-वितरण हुने बीउ बिजनहरूको गुणस्तर नियमनका लागि बजारबाट बीउ नमूना संकलन गरी प्रयोगशालामा परीक्षण गर्ने र परीक्षण नतिजाका आधारमा आवश्यक कार्य गर्न नेपाल सरकार/प्रदेश सरकारका संबद्ध निकायहरूलाई जानकारी गराउने ।
- ❖ बीउ बिजनको गुणस्तर नियन्त्रण सम्बन्धित तालीम/गोष्ठी आयोजना गरी बीउ उत्पादनमा संलग्न कृषक/उद्यमीहरूको ज्ञान, सिप र दक्षता अभिवृद्धि गर्ने ।
- ❖ गुणस्तरयुक्त बीउ बिजन भण्डारणमा टेवा पुर्याउन बीउ भण्डारण स्थलको अनुगमन र निरीक्षण गरी बीउ भण्डारणलाई समय सापेक्ष वैज्ञानिक बनाउन प्राविधिक पृष्ठपोषणप्रदान गर्ने ।
- ❖ प्रयोगशालामा दर्ता हुन आएका बीउ नमूनाहरूको परीक्षण(Analysis)गरी संबद्धलाई बीउविश्लेषण प्रतिवेदन उपलब्ध गराउने ।
- ❖ बीउ बिजन नीति, २०५६, बीउ बिजनको दिर्घकालिन सोंच (Seed Vision 2013-2025), बीउ बिजन ऐन, २०४५ (दोश्रो शंसोधन, २०७९) र यस ऐनसँग सम्बन्धित नियमावली, र बीउ बिजनसँग सम्बन्धित निर्देशिका तथा कार्यविधिहरूको प्रभावकारीरूपमा कार्यान्वयन गर्ने/गराउने एवं यसको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि सचेतना फैलाउने ।
- ❖ बीउ बिजन गुणस्तर नियन्त्रणका सन्दर्भमा नियमितरूपमा निरीक्षण तथा अनुगमन गरी यस क्षेत्रमा देखिएका समस्याहरूको यथोचित समाधानका लागि समयमा नै माथिल्लो निकायलाई जानकारी गराउने ।
- ❖ विभिन्न वालीका सिफारिस गरिएका जातहरूको सङ्कलन गरी जातीय परीक्षणगर्ने ।

२. निकाएको काम, कर्तव्य र अधिकार

- (१) प्रचलित कानून बमोजिम तोकिएको सेवा शुल्क लिई बीउ बिजनका नमूनाहरू परीक्षण, बीउ वाली निरीक्षण तथा बीउ बिजन प्रमाणीकरणका कार्यहरू गर्ने,
- (२) केन्द्रीय बीउ बिजन परीक्षण प्रयोगशालाले पठाएको मध्यस्थ नमूना र विभिन्न प्रयोगशालाहरूसँग क्रसचेक नमूना परीक्षण गर्ने,
- (३) बीउ भण्डारण, गोदामघर र बीउ प्रशोधन निरीक्षण गर्ने,
- (४) बीउ बजार अनुगमन तथा गुणस्तर नियन्त्रण गर्ने,
- (५) बीउ बिजन गुणस्तर नियन्त्रणसँग सम्बन्धित तालीम संञ्चालन गर्ने,

२

शालिक राम जोशी
वि. नमूना

- (६) बीउ उत्पादन, संकलन, प्रशोधन र बजारीकरणमा संलग्न कृषक समूह, कृषि सहकारी संस्था र बीउ विजन कम्पनीहरूलाई सरकारले बीउ विजनको क्षेत्रमा समय समयमा लागू/परिमार्जन गरेका ऐन नियमावली, निर्देशिका, कार्यविधिहरूको बारेमा जानकारी गराउन स्थलगत तथा प्राविधिक तालीम/गोष्ठी संचालन गर्ने,
- (७) बीउ विजन उत्पादन कार्यक्रमहरूको अनुगमन तथा निरीक्षण गर्ने,
- (८) बीउ प्रमाणीकरण गरिने वा उन्मोचित वालीका जातहरूको जातीय परीक्षण संचालन गर्ने,
- (९) गुणस्तरीय तथा उन्नत बीउ विजनहरूको उत्पादन र प्रयोगका लागि प्राविधिक सेवा तथा प्रचार प्रसारका कार्यहरू गर्ने ।

निकाएको कार्यक्षेत्र:

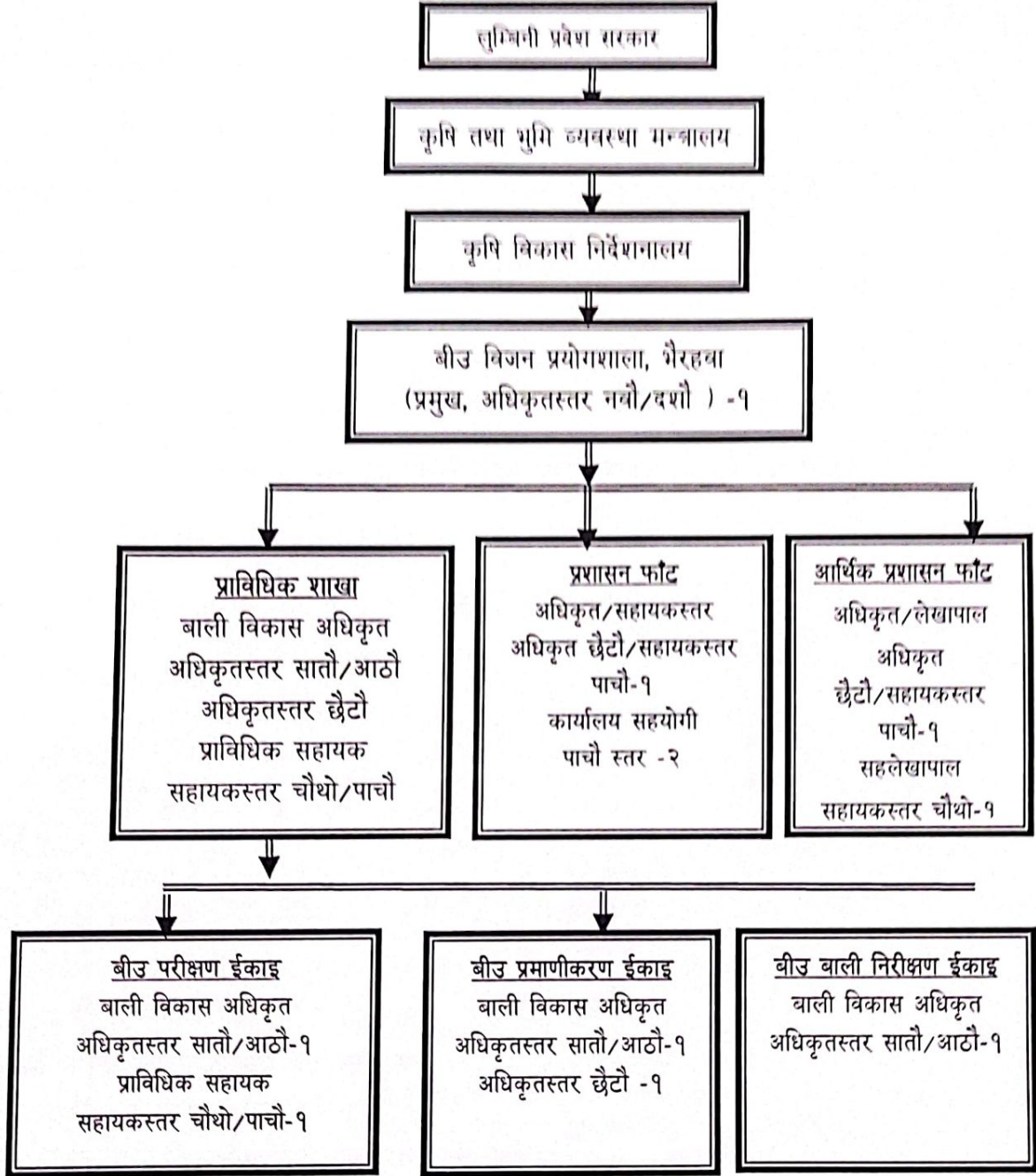
लुम्बिनी प्रदेशका ६ जिल्लाहरू:- नवलपरासी (ब.शु.प.), रुपन्देही, कपिलवस्तु, अर्घाखाँची, गुल्मी र पाल्पा।

३. निकायमा रहने कर्मचारी संख्या र कार्यविवरण:

क्र.स.	पद	तह	स्विकृत दरवन्दी	पदपूर्ती	रिक्त पद	कैफियत
१	वरिष्ठ वाली विकास अधिकृत	अधिकृतस्तर नवौं/दशौं	१		१	
२	वाली विकास अधिकृत	अधिकृतस्तर सातौं/आठौं	३	१	२	करार-१
३	अधिकृत/प्राविधिक सहायक	अधिकृतस्तर छैठौं/सहायकस्तर पाचौं	१	१		कामकाज-१
४	अधिकृत/नायव सुब्बा	अधिकृतस्तर छैठौं/सहायकस्तर पाचौं	१		१	
५	अधिकृत/लेखापाल	अधिकृतस्तर छैठौं/सहायकस्तर पाचौं	१		१	
६	सह-लेखापाल	सहायकस्तर चौथौं	१	१		
७	नायव प्राविधिक सहायक/प्राविधिक सहायक	सहायकस्तर पाचौं/सहायकस्तर चौथो	१	१		करार-१
८	कार्यालय सहयोगी	तह विहिन	२	२		
९	ह.स.चा.	तह विहिन	-	-	-	करार-१
जम्मा			११	६	५	करार-३ कामकाज-१

३

शालिकराम राज मौराम
जि. प्रमुख

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

शालिक राम मोहन
मि. प्रमुख

कार्यविवरण:

क. प्राविधिक शाखा

परिक्षणका लागि प्राप्त बीउ विजनको रजिष्टर गरि रेकर्ड राख्ने

बीउको खडाबाली निरिक्षणको लगत राख्ने

बीउ प्रमाणिकरण कार्यका लागि नमुना संकलन भण्डारण एव प्रशोधन कक्ष निरिक्षण गर्ने

समय समयमा बीउ बजारको अनुगमन गरि प्रतिवेदन पेश गर्ने

बीउ परिक्षण कार्य गर्ने

गुणस्तरिय बीउको प्रवर्द्धन सम्बन्धमा विभिन्न प्रकारका तालिम तथा गोष्ठीहरु सञ्चालन गर्ने

प्रदेश स्तरमा प्रयोगहुने वालीहरुको विभिन्न स्तरका बीउ सम्बन्धि तथ्याङ्क अध्यावधिक राख्ने

प्राविधिक प्रतिवेदन तयार गर्ने

वार्षिक योजना तयार गर्ने तथा तदनुरूपका प्रगति प्रतिवेदन तयार गर्ने

ख. बीउ नमुना परीक्षण इकाई

बीउ नमूना दर्ता कक्ष

- बीउ दर्ता
- बीउ नमूना चेकजाँच
- बीउ नमूना स्याम्पल स्लिप राख्ने
- बीउ कार्य नमूना तयारी
- शाखामा बुझाउनको लागी रिपोर्ट कार्ड तयारी गरी पेश गर्नु पर्ने ।
- कायार्थ नमुना बुझाएको लग बुक राख्नु पर्ने ।
- गार्ड नमुनाको लग बुक राख्नु पर्ने ।
- नमुना पठाउनेको विवरणको लग बुक राख्नु पर्ने ।
- बीउ दर्ता कितावमा नमुना विश्लेषण सम्बन्धि नतिजा चढाउने कार्य गर्ने ।
- बीउ परिक्षणको विवरण तयार गर्ने ।
- नमुनाहरुको साप्ताहिक/मासिक प्रगति विवरण तयार तथा साप्ताहिक/मासिक/चौमासिक/वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तयारीको लागी समयमै तथ्याँक उपलब्ध गराई योजना शाखामा पेश गर्ने ।
- डिभाइडर क्यालिब्रेसन
- दर्ता कक्षा सरसफाई

५

शालिक राम भीतर
जि. प्रमुख

बीउ चिस्यान परीक्षण कक्ष

- ओभनबाट बीउ चिस्यान परीक्षण
- मोइस्चर मिटरबाट चिस्यान परीक्षण
- मोइस्चर मिटर क्यालिब्रेसन
- फाइप पोइन्ट चेक
- ग्राइन्डर तातोपना चेक
- कक्ष सरसफाई
- चिस्यान रजिस्टर अपडेट

बीउ शुद्धता परीक्षण कक्ष

- रजिस्टर अपडेट
- दैनिक ब्यालेन्स चेकजाँच
- ब्यालेन्स क्यालिब्रेसन
- Analysis card update and fill up
- Purity work
- Initial weight check
- Final weight check
- Percent check
- Other seed determination
- Weed seed maintain
- Weed seed collection and identification
- Seed museum maintain

बीउ उमारशक्ति कक्ष

- Seed germination test
- Seed germination test manual maintain
- Regular Seed germination chamber check up
- Daily -twice temperature/RH record
- seed treatment and putting
- seed germination analysis
- seed germination test card maintain
- register maintain
- Inform for chief about condition of equipment and seed germination chamber
- Quality testing of germination paper
- Quality testing of water

आ.बीउ नमुना संकलन इकाई

- Preparation for sampling materials
- Sampling plan preparation
- Sampling of seed for certification and other purposes
- Preparation of cross check sample
- Reporting

६

शालिक राम औराटा
जि. प्रमुख

इ. बीउ प्रमाणीकरण इकाई

- Preparation for certification plan
- Record maintain of certified seed
- Inform to SQCC for tag

ई. प्रतिवेदन तथा तथ्याङ्क व्यवस्थापन इकाई

- Timely reporting and inform to chief about report
- Document maintain
- Online reporting

उ. बाली निरीक्षण इकाई

- Regular checkup prior inform record
- Preparation of field inspection plan
- Timely field inspection and reporting
- Training
- Coordination to other organizations
- Customer satisfaction survey and Timely response to seed entrepreneurs
- Record maintain

ऊ. गार्ड नमुना भण्डारण तथा व्यवस्थापन इकाई

- Timely and safely keeping of seed sample
- Maintain seed sample guard chamber
- Record keeping
- Disposal of storage and record keeping

ख. आर्थिक प्रसाशन शाखा

ब. लेखा शाखा

कार्यालयको विनियोजन राजस्व तथा धरौटीको लेखा राख्ने

मासिक वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तयार गर्ने

आन्तरिक तथा अन्तिम लेखा परिक्षण गर्ने गराउने

आ. प्रसाशन शाखा

- कार्यालयका कर्मचारीहरूको दैनिक प्रसाशनिक व्यवस्थापन गर्ने
- कार्यालयको जिन्सी सामग्री व्यवस्थापन गर्ने
- कार्यालयको नियमित मासिक बैठक संचालन गर्ने
- कार्यालयमा प्राप्त एवं प्रेषण गरिएका पत्रहरूको अभिलेख राख्ने

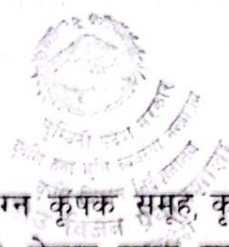
४. निकायबाट प्रदान गरिने सेवाहरू:

- बीउ बिजनका नमूनाहरू परीक्षण, बीउ बाली निरीक्षण तथा बीउ बिजन प्रमाणीकरणका कार्यहरू गर्ने।
- बीउ भण्डारण, गोदामघर र बीउ प्रशोधन निरीक्षण गर्ने।
- बीउ बजार अनुगमन तथा गुणस्तर नियन्त्रण गर्ने।
- बीउ बिजन गुणस्तर नियन्त्रणसँग सम्बन्धित तालीम संचालन गर्ने।

७

शालिक राम जोराम
जि. प्रमुख

- बीउ उत्पादन, संकलन, प्रशोधन र बजारीकरणमा संलग्न कृषक समूह, कृषि सहकारी संस्था र बीउ बिजन कम्पनीहरूलाई सरकारले बीउ बिजनको क्षेत्रमा समय समयमा लागू/परिमार्जन गरेका ऐन, नियमावली, निर्देशिका, कार्यविधिहरूको बारेमा जानकारी गराउन स्थलगत तथा प्राविधिक तालीम/गोष्ठी सञ्चालन गर्ने ।
- बीउ बिजन उत्पादन कार्यक्रमहरूको अनुगमन तथा निरीक्षण गर्ने ।
- बीउ प्रमाणीकरण गरिने वा उन्मोचित वालीका जातहरूको जातीय परीक्षण संचालन गर्ने ।
- गुणस्तरीय तथा उन्नत बीउ बिजनहरूको उत्पादन र प्रयोगका लागि प्राविधिक सेवा तथा प्रचार प्रसारका कार्यहरू गर्ने ।

५. सेवा प्रदान गर्ने निकायको शाखा र जिम्मेवार अधिकारी:

प्रयोगशालाका कार्यहरू र जिम्मेवारी

- १ प्रयोगशाला कार्यहरूको नियमित निरीक्षण तथा अनुगमन तथा विभिन्न निकायहरूसंगको समन्वय र सहकार्य, योजना, कार्यक्रम, नीतिगत सवालहरू सम्बन्धी कार्यहरू: शालिकराम गौतम
- २ उपकरण खरिद र क्यालिब्रेशनमा मुख्य जिम्मेवारी: दिना वन्दु पौडेल, सहयोगी युवराज आचार्य
- ३ बीउ दर्ता, परीक्षण, प्रतिवेदन तयारीमा मुख्य जिम्मेवारी: रामचन्द्र भट्टराई सहयोगी ठाकुर खनाल र युवराज आचार्य
- ४ बीउ वाली निरीक्षण, प्रमाणीकरण, राजस्व संकलन, विविध प्रशासनिक कार्य: मुख्य जिम्मेवारी दिना वन्दु पौडेल, सहयोगी युवराज आचार्य।

क्र.सं.	कार्यहरू	कार्यहरू	मुख्य जिम्मेवारी	सहायक जिम्मेवारी
१	बीउ नमूना दर्ता कक्ष	<ul style="list-style-type: none"> • बीउ दर्ता • बीउ नमूना चेकजाँच • बीउ नमूना स्याम्पल स्लिप राख्ने • बीउ कार्य नमूना तयारी • शाखामा बुझाउनको लागी रिपोर्ट कार्ड तयारी गरी पेश गर्नु पर्ने । • कायार्थ नमुना बुझाएको लग बुक राख्नु पर्ने । • गाई नमुनाको लग बुक राख्नु पर्ने । • नमुना पठाउनेको विवरणको लग बुक राख्नु पर्ने । • बीउ दर्ता कितावमा नमुना विश्लेषण सम्बन्धि नतिजा चढाउने कार्य गर्ने । • बीउ परिक्षणको विवरण तयार गर्ने ।	युवराज आचार्य / अभिषेक पौडेल	सहतु गौड

क्र.सं.	कार्यहरू	कार्यहरू	मुख्य जिम्मेवारी	सहायक जिम्मेवारी
		<ul style="list-style-type: none"> • नमुनाहरूको साप्ताहिक/मासिक प्रगति विवरण तयार तथा साप्ताहिक/मासिक/चौमासिक/वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तयारीको लागी समयमै तथ्यांक उपलब्ध गराई योजना शाखामा पेश गर्ने । • डिभाइडर क्यालिब्रेसन • दर्ता कक्षा सरसफाई		
२	बीउ चिस्यान परीक्षण कक्ष	<ul style="list-style-type: none"> • ओभनबाट बीउ चिस्यान परीक्षण • मोइस्चर मिटरबाट चिस्यान परीक्षण • मोइस्चर मिटर क्यालिब्रेसन • फाइप पोइन्ट चेक • ग्राइन्डर तातोपना चेक • कक्ष सरसफाई • चिस्यान रजिस्टर अपडेट	ठाकुर खनाल	सहतु गौड
३	बीउ शुद्धता परीक्षण कक्ष	<ul style="list-style-type: none"> • रजिस्टर अपडेट • दैनिक ब्यालेन्स चेकजाँच • ब्यालेन्स क्यालिब्रेसन • Analysis card update and fill up • Purity work • Initial weight check • Final weight check • Percent check • Other seed determination • Weed seed maintain • Weed seed collection and identification • Seed museum maintain	ठाकुर खनाल	सहतु गौड
४	Seed Germination Unit	<ul style="list-style-type: none"> • Seed germination test • Seed germination test manual maintain • Regular Seed germination chamber check up • Daily -twice temperature/RH record • seed treatment and putting • seed germination analysis • seed germination test card maintain • register maintain • Inform for chief about condition of equipment and seed germination chamber • Quality testing of germination paper • Quality testing of water	रामचन्द्र भट्टराई	ठाकुर खनाल रिता घर्तिमगर

Handwritten signature

९

Handwritten signature

शासितिक न्याय प्रयोगशाला

क्र.सं.	कार्यहरू	कार्यहरू	मुख्य जिम्मेवारी	सहायक जिम्मेवारी
५	Seed Sampling unit	<ul style="list-style-type: none"> • Preparation for seed materials • Sampling plan preparation • Sampling of seed for certification and other purposes • Preparation of cross check sample • Reporting	दिनाबन्दु पौडेल	युवराज आचार्य
६	Seed certification unit	<ul style="list-style-type: none"> • Preparation for certification plan • Record maintain of certified seed • Inform to SQCC for tag	दिनाबन्दु पौडेल	राम चन्द्र भट्टराई
७	Reporting and document maintain unit	<ul style="list-style-type: none"> • Timely reporting and inform to chief about report • Document maintain • Online reporting	दिनाबन्दु पौडेल राम चन्द्र भट्टराई	ठाकुर खनाल
८	Field inspection unit	<ul style="list-style-type: none"> • Regular checkup prior inform record • Preparation of field inspection plan • Timely field inspection and reporting • Training • Coordination to other organizations • Customer satisfaction survey and Timely response to seed entrepreneurs • Record maintain	दिनाबन्दु पौडेल राम चन्द्र भट्टराई	युवराज आचार्य
९	Guard sample storage and disposal	<ul style="list-style-type: none"> • Timely and safely keeping of seed sample • Maintain seed sample guard chamber • Record keeping • Disposal of storage and record keeping	श्री युवराज आचार्य	रिता कुमारी घर्तिमगर
१०	Administration unit and account unit	<ul style="list-style-type: none"> • Preparation of procurement plan • Record keeping • Administration work • Account keeping and timely payment • Audit • Management review meeting • Daily, Weekly and monthly meeting	दिनाबन्दु पौडेल ठाकुर खनाल	युवराज आचार्य सहतु गौड

सरसफाई: रीता कुमारी घर्तिमगर, मनकुमारी घर्तिमगर, सहतु गौड

वर्गैचा व्यवस्थापन: मनकुमारी घर्तिमगर, मिन बहादुर थापा

सवारी चालक र गाडी व्यवस्थापन: मिन बहादुर थापा

प्राविधिक कार्यमा सहयोग तथा सरसफाईमा सहयोग: प्राविधिक ओ जे टीहरू

१०

शालिक राम औराम
जि. प्रमुख

६. सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने दस्तुर र अवधि:

क्र.स.	सेवाको प्रकृति	सेवाग्राहीले पुर्याउनु पर्ने प्रक्रिया र पेश गर्नुपर्ने कागजात	लाग्ने शुल्क/दस्तुर(रुपैया)	लाग्ने समय अवधि (न्युनतम)
१	बीउ बाली खेत निरीक्षण	बीउ विजन प्रमाणीकरण निर्देशिका, २०७४ को अनुसूचि ४ अनुसारको पुर्व जानकारी फारम	३२०/- प्रति हेक्टर	खडा वाली अवधिसम्म
२	सुचित भएका बीउ विजनहरुको जानकारी उपलब्ध गराउने	निवेदन	निशुल्क	१ दिन
३	बीउ उत्पादक, कृषक, व्यवसायीहरु तथा प्राविधिकहरुलाई बीउ विजन सम्बन्धी तालिम दिने	सहभागीहरुको विवरण सहित तालिमको माग गरिएको निवेदन	निशुल्क	वार्षिक कार्यक्रम अनुसार
४	बीउमा संकेत पत्र (ट्याग) जारी गर्ने	बीउ विजन प्रमाणीकरण निर्देशिका, २०७४ अनुसार बीउ वाली खेत निरीक्षण गरेको फारम र बीउ परीक्षण प्रतिवेदन	१००/- प्रति मेट्रिक टन	प्रशोधित बीउ थैलावन्दी अवस्था
५	बीउ परीक्षणको लागि बीउ नमूना संकलन गर्ने	निवेदन	२१४/- प्रति नमूना	३० दिन
६	बीउ विजन परीक्षण <ul style="list-style-type: none"> • सम्पूर्ण परीक्षण (उमारशक्ति, भौतिक शुद्धता र चिस्यान) • उमारशक्ति परीक्षण • शुद्धता परीक्षण • चिस्यान परीक्षण • जीवितपना परीक्षण • १००० वा १०० दाना तौल परीक्षण	बीउ विजनको नमूना संकलन कार्यविधि, २०७३ को अनुसूचि ३ अनुसारको नमूना विवरण फारम सहित निवेदन र बीउ नमूना	प्रति नमूना ५५७/- २२९/- १७४/- १५४/- २८९/- ११०/-	(बाली अनुसार) ३० दिन ३० दिन ७ दिन ७ दिन ७ दिन २ दिन
७	प्रकाशन सामाग्री उपलब्ध गराउने	निवेदन	निशुल्क वा सामाग्री मूल्य अनुसार	मौज्दातमा भए तत्काल

७. निर्णय गर्ने प्रक्रिया र अधिकारी:

सेवाग्राहीले पुर्याउनु पर्ने तोकिएको प्रक्रिया र पेश गर्नुपर्ने कागजात पेश गरे पश्चात कार्यालय प्रमुखको आदेश अनुसार सम्बन्धित शाखाबाट सिफारिस भई निर्णय भई सम्बन्धीत शाखाको जिम्मेवार कर्मचारीबाट तोकिएको समयावधी भित्र सेवा लिन सकिने छ।

८. निर्णय उपर उजुरी सुन्ने अधिकारी:

कार्यालयबाट संचालन भएका सेवाहरूको निर्णयको सम्बन्धमा गुनासो सुन्ने अधिकारी मार्फत कार्यालय प्रमुख समक्ष गुनासो गर्न सकिने छ।

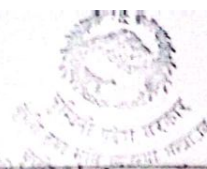
९. सम्पादन गरेको कामको विवरण:

९.१ संचालित कार्यक्रमहरूको मुख्य मुख्य उपलब्धीहरू (मुख्य कार्यक्रम)

क्र.सं.	कार्य विवरण	एका इ	लक्ष्य/ प्रगती	चैत्र मसान्त सम्मको प्रगति	कैफियत
१	प्रकाशन				
	वार्षिक प्रगति तथा तथ्याङ्क पुस्तिका प्रकाशन	पटक	लक्ष्य प्रगति प्रतिशत	१ १ १००	
	निरक्षण सहयोगी पुस्तिका तयारी तथा प्रकाशन	पटक	लक्ष्य प्रगति प्रतिशत	१ १ १००	
	बीउ विजन प्रोफाईल प्रकाशन	पटक	लक्ष्य प्रगति प्रतिशत	१ ० ०	
	कर्मचारी क्षमता अभिवृद्धि तालिममा सहभागी	पटक	लक्ष्य प्रगति प्रतिशत	१ १ १००	
	बीउ विजन गुणस्तर नियन्त्रण सम्बन्धि १ दिने स्थलगत घुम्ति कृषक तालिम	पटक	लक्ष्य प्रगति प्रतिशत	६ ४ ६६.६७	
	बीउविजन उत्पादन, प्रमाणीकरण तथा विक्री वितरण सम्बन्धी तालिम	पटक	लक्ष्य प्रगति प्रतिशत	१ १ १००	
	बीउ व्यवसायी संस्थाहरूको संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि	पटक	लक्ष्य प्रगति प्रतिशत	३ ३ १००	
	गुणस्तरयुक्त हाईट्रिड तथा उन्नत बीउको प्रयोग सम्बन्धि विभिन्न संचार माध्यमबाट प्रचार प्रसार (एफ एम रेडियो	पटक	लक्ष्य प्रगति	१ ०	

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

क्र.सं.	कार्य विवरण	एका इ	लक्ष्य/ प्रगती	चैत्र मसान्त सम्मको प्रगति	कैफियत
	पम्मलेट)		प्रतिशत	०	
२	अनुगमन तथा नियमन				
	संयुक्त बाली, भण्डार तथा बीउ बिक्री कक्ष अनुगमन तथा नियमन	पटक	लक्ष्य प्रगति प्रतिशत	४ २ ५०	
	बीउ बजार/एग्रोभेट/बीउ व्यवसायीहरुको अनुगमन निरीक्षण	पटक	लक्ष्य प्रगति प्रतिशत	४ २ ५०	
३	सामग्री तथा रसायन खरिद				
	प्राथमिक स्वास्थ्य उपचारको लागी सामग्री खरिद	पटक	लक्ष्य प्रगति प्रतिशत	२ २ १००	
	प्रयोगशालाका लागी आवश्यक सामग्रीहरु नमुना संकलन/गार्ड स्याम्पलको लागी कपडाको थैला/गाउन/पि.पि.ई लगायत अन्य सेफ्टी मेजरका उपकरण तथा सामग्रीहरु	पटक	लक्ष्य प्रगति प्रतिशत	२ २ १००	
	बीउ विजन परिक्षण प्रयोगशालाका लागी आवश्यक उपकरण तथा रसायन खरीद	पटक	लक्ष्य प्रगति प्रतिशत	२ १ ५०	
४	ओ. जे. टी. परिचालन कार्यक्रम	पटक	लक्ष्य प्रगति प्रतिशत	२ ८ ४००	
५	वीउ नमूना परिक्षण	संख्या	लक्ष्य प्रगति प्रतिशत	१५०० ११०७ ७३.८	
६	रेफ्रि नमूना परिक्षण	पटक	लक्ष्य प्रगति प्रतिशत	३ ३ १००	
७	वीउ प्रमाणीकरण	मे.टन	लक्ष्य प्रगति प्रतिशत	५०० ५०७.३७९ १०१.४७	
८	वीउ बाली निरीक्षण	पटक	लक्ष्य प्रगति प्रतिशत	६० ८० १३३.३४	

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

क्र.सं.	कार्य विवरण	एकाइ	लक्ष्य/प्रगती	चैत्र मसान्त सम्मको प्रगति	कैफियत
९	बीउ भण्डारण निरीक्षण	पटक	लक्ष्य	४	
			प्रगति	८	
			प्रतिशत	२००	
१०	बजारवाट बीउ नमूना संकलन खरिद परिक्षण र प्रतिवेदन तयार	पटक	लक्ष्य	४	
			प्रगति	२	
			प्रतिशत	५०	
११	बीउ प्रमाणीकरणको लागी नमूना लिने	संख्या	लक्ष्य	२८	
			प्रगति	३०	
			प्रतिशत	१०७.१४	
१२	विभिन्न प्रयोगशालावाट बीउ नमूना संकलन तथा सो नमूनाको क्रस चेक परिक्षण (गुणस्तर परिक्षण)	पटक	लक्ष्य	३	
			प्रगति	२	
			प्रतिशत	६६.६७	
१३	प्रयोगशालाको वरिपरि बगैँचाको निर्माण तथा व्यवस्थापन	पटक	लक्ष्य	१	
			प्रगति	१	
			प्रतिशत	१००	
१४	बीउ बालीको ग्री आउट टेस्ट सञ्चालन कार्यक्रम	पटक	लक्ष्य	२	
			प्रगति	२	
			प्रतिशत	१००	
१५	सिड म्युजियम स्थापना तथा सञ्चालन	संख्या	लक्ष्य	१	
			प्रगति	१	
			प्रतिशत	१००	
१६	प्रयोगशालाका उपकरणहरुको क्यालिब्रेसन	पटक	लक्ष्य	२	
			प्रगति	३	
			प्रतिशत	१५०	
१७	आन्तरिक/प्राविधिक/गुणस्तर सम्बन्धि लेखा परिक्षण	पटक	लक्ष्य	१	
			प्रगति	०	
			प्रतिशत	०	
१८	कृषि विभाग (संघ शसर्त अनुदान)				
	DESES कार्यान्वयनका लागि प्रादेशिक बीउ विजन प्रयोगशालालाई सहजीकरण सहयोग(बीउ विजन प्रयोगशाला)	पटक	लक्ष्य	१	
			प्रगति	१	
			प्रतिशत	१००	
	बीउ विजन गुणस्तर नियन्त्रण केन्द्रको समन्वयमा उन्नत बीउ उत्पादकहरुलाई DESES तथा गुणस्तर नियमन सम्बन्धि तालिम (प्रादेशिक बीउ विजन प्रयोगशाला)	पटक	लक्ष्य	१	
			प्रगति	२	
			प्रतिशत	२००	

क्र.सं.	कार्य विवरण	एका इ	लक्ष्य/ प्रगती	चैत्र मसान्त सम्मको प्रगति	कैफियत
	DESES कार्यन्वयन(उन्नत बीउको खेत निरीक्षण, बीउ विश्लेषण तथा लट प्रमाणीकरणका) लागि बीउ विजन प्रयोगशालामा प्राविधिक(JT/JTA-२) करार सहयोग(बीउ विजन प्रयोगशाला)	पटक	लक्ष्य	१	
			प्रगति	१	
			प्रतिशत	१००	

९.२ संचालित कार्यक्रमहरूको मुख्य मुख्य उपलब्धीहरू (कृषक-तालिम कार्यक्रम)

तालिमको नाम	तालिमको उद्देश्य	सहभागी संख्या	उपलब्धी
बीउ विजन गुणस्तर नियन्त्रण सम्बन्धि १ दिने स्थलगत घुम्ति कृषक तालिम	बीउ उत्पादकहरूलाई बीउको गुणस्तर सुधारको लागि प्राविधिक तथा नितिगत सहजीकरण मार्फत क्षमता अभिवृद्धि गराउने	१३०	बीउ विजन गुणस्तर नियन्त्रण सम्बन्धी १३०जना बीउ व्यावसायी /कृषकहरूलाई बीउ उत्पादन, प्रशोधन तथा बजारीकरण सम्बन्धी जानकारीद्वारा कृषकहरूको क्षमता अभिवृद्धि भएको ।
बीउ विजन गुणस्तर नियन्त्रण केन्द्रको समन्वयमा उन्नत बीउ उत्पादकहरूलाई DESESS तथा गुणस्तर नियमन सम्बन्धि तालिम (प्रादेशिक बीउ विजन प्रयोगशाला)	उन्नत बीउ उत्पादकहरूलाई डेसिस सम्बन्धी कार्यक्रममा अधिकतम सहभागी गराउने ।	३८	३८ वटा उन्नत बीउ उत्पादकहरूलाई डेसिस सम्बन्धी कार्यक्रममा सहभागी भई तथ्यांक ईन्ट्र गर्ने विधिर समग्र प्रक्रियाको वारेमा जानकारी प्रदान भएको ।
बीउ विजन उत्पादन, प्रमाणीकरण तथा बिक्रि वितरण सम्बन्धी तालिम	बीउ उत्पादक कृषकहरूलाई गुणस्तरिय बीउ उत्पादन प्रविधि तथा बीउ प्रमाणीकरण प्रकृया र बीउ बिक्रि वितरण सम्बन्धी जानकारी गराई बीउ बिक्रि वितरण ईजाजत पत्र प्रदान गर्न योग्य बनाउने	३५.०	३५ जना बीउ व्यवसायीहरूलाई बीउ बिक्रि वितरणको लागि ईजाजतपत्र प्राप्त गर्ने प्रयोजनको लागि योग्य भएको ।
		२०३.०	

९.३ संचालित कार्यक्रमहरूको मुख्य मुख्य उपलब्धीहरू (गोष्ठी कार्यक्रम)

गोष्ठीको उद्देश्य	सहभागी संख्या	उपलब्धी
बीउ व्यावसायीहरूको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने	३५.०	बीउ व्यावसायीहरूलाई बीउ उत्पादन, प्रशोधन तथा बजारीकरण सम्बन्धी जानकारी तथा प्रशोधन केन्द्रहरूको अवलोकनद्वारा कृषकहरूको क्षमता अभिवृद्धि भएको ।
बीउ व्यावसायी संस्थाहरूलाई सहजीकरण	१४२.०	मुल तथा उन्नत बीउ व्यावसायी संस्थाहरूलाई संस्थागत विकासका लागि सहजीकरण सहित संस्थागत सुधारकालागी आवश्यक सामाग्रीहरू वितरण गई संस्थागत सुधारमा टेवा पुगेको।

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)

गोष्ठीको उद्देश्य	सहभागी संख्या	उपलब्धी
मार्फत संस्थागत विकासमा सहयोग पुर्याउने ।		
बीउ बिजनको गुणस्तर सुधार गर्न सहजिकरण गर्ने ।	११८.०	बीउ बिजन गुणस्तर नियमन तथा गँहु बाली योजना सम्बन्धी ११८ जना वीउ व्यावसायी हरूको क्षमता अभिवृद्धि भएको।
	२९५.०	

१०. सूचना अधिकारी र कार्यालय प्रमुखको नाम र पद:

सूचना अधिकारी: अधिकृत (अधिकृतस्तर छैठौं) श्री दिना बन्दु पौडेल, सम्पर्क मोवाइल नं. ९८५७०७९०२०

कार्यालय प्रमुख: श्री शालिक राम गौतम, सम्पर्क मोवाइल नं. ९८५७०९१२५५

यस कार्यालयको सम्पर्क फोन नं. ०७९-४२९०२०, ईमेल: bhairahawaseedlab@gmail.com, वेबसाइट:

seedlabbh.w.gov.np रहेको छ साथै तालुक कार्यालय/कृषि विकास निर्देशनालय, रुपन्देहीको

सम्पर्क फोन नम्बर ०७९-४२००४०/४२००९२ रहेको छ ।

११. ऐन नियम विनियम वा निर्देशिकाको सुचि:

- राष्ट्रिय बीउ विजन नीति, २०५६
- बीउ विजनको दीर्घकालिन सोच (सन् २०१३-२०२५)
- बीउ विजन ऐन, २०४५
- बीउ विजन नियमावली, २०६९
- कृषि विकास रणनीति (ADS) (सन् २०१५-२०३५)
- लुम्बिनी प्रदेशको बीउ विजन ऐन, २०७५
- बाली निरीक्षक, बीउ विजन नमुना संकलक तथा बीउ विजन विश्लेषकको नियुक्ति, अनुमतिपत्र दिने व्यवस्था र अनुगमन सम्बन्धी निर्देशिका, २०७३
- निजी क्षेत्रमा बीउ विजन उत्पादन तथा व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७३
- जफत गरिएको बीउ विजन मूल्यांकन तथा नष्ट गर्ने निर्देशिका, २०७३
- बीउ विजनको प्रयोगबाट हुने हानि नोक्सानीको क्षतिपूर्ति सम्बन्धि निर्देशिका, २०७३
- बीउ विजनको नमूना संकलन गर्ने कार्यविधि, २०७३
- बीउ विजन अनुमोदन, उनमोचन र दर्ता सम्बन्धि निर्देशिका, २०७३
- बीउ विजन व्यवसायी दर्ता एवम् अनुगमन निर्देशिका, २०७३
- शीघ्र प्रसारण तथा अनुशरणका लागि पूर्व उन्मोचित जातहरुको बीउ उत्पादन सम्बन्धी प्रस्तावना, २०७३
- बीउ विजन प्रमाणिकरण निर्देशिका, २०७४
- बीउ विजन परीक्षण प्रयोगशाला संचालन निर्देशिका, २०७४
- बीउ विजन परीक्षण निर्देशिका, २०७४

१६

शालिक राम गौतम
वि. प्रमुख

- बीउ विजन उत्पादनको प्रविधिक परीक्षण निर्देशिका, २०७५
- बीउ विजन उत्पादन, आपूर्ति तथा व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७८

१२. आम्दानी खर्च तथा आर्थिक कारोबार सम्बन्धी अध्यावधिक विवरण:

१२.१ राजस्व संकलन विवरण:

सि.नं.	विवरण	गैर कर राजस्व (रु. हजारमा)				कैफियत
		प्रथम त्रैमासिक	दोस्रो त्रैमासिक	तेस्रो त्रैमासिक	जम्मा	
१	बीउ बाली निरीक्षण/नमुना संकलन बीउ परीक्षण/प्रमाणीकरण	५४०.८७	७६३.४३	५४३.५१	१८४७.८१	
२	जिन्सी सामग्री तथा उपकरण लिलाम विक्रि		२०९		२०८.९७	
जम्मा		५४०.८७	९७२.४०	५४३.५१	२०५६.७९	

१२.२ खर्च विवरण: बजेट (रु. हजारमा)

बजेट उप शिर्षक नं.	कार्यक्रम/आयोज नाको नाम	विनियोजित बजेट (रु. हजारमा)			कुल खर्च रकम (रु. हजारमा)		तेस्रो त्रैमासिक-एकमुठ भारत प्रगति प्रतिशत			विनियोजनको तुलनामा खर्च प्रतिशत	
		वार्षिक (P-LMBIS)			तेस्रो त्रैमासिक अवधिको मान	यस अविध सम्मको	वित्तिय भार	भारत प्रगति	एकमुठ भारत प्रगति	तेस्रो त्रैमासिक	वार्षिक
		पुंजीगत	चालु	जम्मा							
३१२०१०१४	साधारण कार्यक्रम	२३८०.	११४१९.	१३७९९.	३४१०.४	७५१३.८	५७.८	९७.०	५६.०	११८.३	५४.५
३१२०००१८	कृषि तथा पशुपन्छी श्रोत तथा प्रविधि सेवा टेवा विस्तार कार्यक्रम	०.०	५६८०.०	५६८०.०	११०९.६	४००८.६	३३.४	१००.	३३.४	६६.६	७०.६
३१२९११२४	कृषि विभाग संघ ससर्त कार्यक्रम	०.०	११००.०	११००.०	५९९.८	७८६.२	८.८	१००.	८.८	१३६.३	७९.५
		२३८०.	१८१९९.	२०५७९.	५११९.८	१२३०८.६	१००.		९८.२	१०२.७	५९.८

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

शासिक सचिव
दि. १९/११/२०१८

१३. अन्य विवरणः

१३.१ संस्थाको किसिम अनुसार बीउ बाली खेत निरीक्षण विवरण

बालीको नाम	बीउको स्तर	निजी क्षेत्र	समुह	सहकारी	सरकारी फर्म	जम्मा	कैफियत
धान	मूल बीउ हे.	२६.७१०	५.०००	५.८७०	२१.७००	५९.२८०	
	प्रमाणित बीउ हे.	२०५.५६०	१२.५००	५१.९७०	३१.७५०	३०१.७८०	
	लेवल बीउ हे.	९.२९०				९.२९०	
	उन्नत बीउ हे.	६७.५२०	१३.६२०	४६.००६		१२७.१४६	
	जम्मा हे.	३०९.०८०	३१.१२०	१०३.८४६	५३.४५०	४९७.४९६	
मकै	मूल बीउ हे.	५.०००		१५.५००	१०.०००	३०.५००	
	प्रमाणित बीउ हे.	१०.४००		४०.०५०		५०.४५०	
	लेवल बीउ हे.					०.०००	
	उन्नत बीउ हे.	२०.०००	४०.५७०	११७.१२५		१७७.६९५	
	जम्मा हे.	३५.४००	४०.५७०	१७२.६७५	१०.०००	२५८.६४५	
गहुँ	मूल बीउ हे.					०	तथ्याङ्क इन्ट्रि तथा विश्लेषण भईरहेकोले एकिन तथ्याङ्क पछी आउने
	प्रमाणित बीउ हे.					०	
	लेवल बीउ हे.					०	
	उन्नत बीउ हे.					०	
	जम्मा हे.	०	०	०	०	३०००	
तोरी	मूल बीउ हे.	१.९८०	१.१००			३.०८०	
	प्रमाणित बीउ हे.		४.६४०	१.०००		५.६४०	
	लेवल बीउ हे.	१.३२०	२.०००			३.३२०	
	उन्नत बीउ हे.	११.९९०		६.८९०		१८.८८०	
	जम्मा हे.	१५.२९०	७.७४०	७.८९०	०.०००	३०.९२०	
मुला	मूल बीउ हे.				०.०५०	०.०५०	
	प्रमाणित बीउ हे.					०	
	लेवल बीउ हे.					०	
	उन्नत बीउ हे.					०	
	जम्मा हे.	०.०००	०.०००	०.०००	०.०५०	०.०५०	
कुल जम्मा	मूल बीउ हे.	३३.६९०	६.१००	२१.३७०	३१.७५०	९२.९१०	
	प्रमाणित बीउ हे.	२१५.९६०	१७.१४०	९३.०२०	३१.७५०	३५७.८७०	
	लेवल बीउ हे.	१०.६१०	२.०००	०.०००	०.०००	१२.६१०	
	उन्नत बीउ हे.	९९.५१०	५४.१९०	१७०.०२१	०.०००	३२३.७२१	
	जम्मा हे.	३५९.७७०	७९.४३०	२८४.४११	६३.५००	३७८७.१११	

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

१३.२ बीउ नमुना परीक्षण:

वालीको नाम	नमूना बीउ विप्लेशन							
	सम्पूर्ण	उमारशक्ति	शुद्धता	उमारशक्ति र शुद्धता	चिस्यान	उमारशक्ति र चिस्यान	चिस्यान र शुद्धता	जम्मा संख्या
गहुँ	५५४	१२०	४३	१	१	०	१	७२०
धान	२४४	११			८	२		२६५
मकै	६९	२१			१			९१
दलहन	१							१
तेलहन	७				१			८
तरकारी	२	१९						२१
घाँस	१							१
जम्मा	८७८	१७१	४३	१	११	२	१	११०७

१३.३ परीक्षण गरिएको बीउको स्तर अनुसार बीउ परीक्षण विवरण

प्रजनन	मूल	प्रमाणित	उन्नत	स्रोत	लेवल	जम्मा
४७	२६९	३४६	४२७	२	१६	११०७

१३.४ बीउ प्रमाणीकरण:

वाली	स्तर	निजी क्षेत्र	समुह	संस्थान/सरकारी	सहकारी	जम्मा
गहुँ	मुल बीउ (मे.टन.)	६९.०८	१.४८		६.६४	७७.२०
	प्रमाणित बीउ (मे.टन.)	३७१.०४	३.६८	७.१६	७.६०	३८९.४८
	जम्मा (मे.टन.)	४४०.१२	५.१६	७.१६	१४.२४	४६६.६८
धान	मुल बीउ (मे.टन.)			२७.००		२७.००
	प्रमाणित बीउ (मे.टन.)					०.००
	जम्मा (मे.टन.)	०.००	०.००	२७.००	०.००	२७.००
मकै	मुल बीउ (मे.टन.)		०.७२		९.३८	१०.१०
	प्रमाणित बीउ (मे.टन.)				३.६०	३.६०
	जम्मा (मे.टन.)	०.००	०.७२	०.००	१२.९८	१३.६९९
कुल जम्मा	मुल बीउ (मे.टन.)	६९.०८	२.२०	२७.००	१६.०२	११४.३०
	प्रमाणित बीउ (मे.टन.)	३७१.०४	३.६८	७.१६	११.२०	३९३.०८
	जम्मा (मे.टन.)	४४०.१२	५.८८	३४.१६	२७.२२	५०७.३८

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]
शालिक राम चौधरी
मि. प्रमुख

"गुणस्तरिय बीउ प्रयोग गरौं, कृषि उत्पादनमा वृद्धि गरौं ।"

कृषक तथा बीउ व्यवसायीहरूमा अनुरोध:

१. नेपाल/प्रदेश सरकारबाट सिफारिस तथा सूचित बाली र जातका बीउ बिजनहरूको मात्र उत्पादन तथा प्रयोग गरौं ।
२. बाली, जात, उत्पादन वर्ष, लट नं., उमारशक्ति आदि उल्लेखित बीउ उत्पादन संस्थाको लोगो समेत समावेश गरिएको बोरा, डिब्बा वा प्याकेटमा राम्रोसंग शीलबन्दी भएको बीउ मात्र प्रयोग गरौं ।
३. बीउ प्रमाणीकरण निकाय तथा सम्बन्धित बीउ उत्पादक संस्थाबाट लेबल गरिएका ट्याग तथा यथार्थ संकेतपत्र प्रयोग गरिएका बीउ बिजनहरूको मात्र प्रयोग गर्ने गरौं ।
४. नेपाल/प्रदेश सरकारबाट अनुमतिपत्र प्राप्त बीउ बिजन व्यवसायी तथा भरपर्दो श्रोतबाट बीउ खरिद गरी प्रयोग गरौं ।
५. श्रोत बीउ (मूल र प्रमाणित सरह)को सही सदुपयोग गरी यसलाई बीउ उत्पादनका लागि मात्र प्रयोग गरौं । खाद्यान्न उत्पादनका लागि उन्नत स्तरको बीउ प्रयोग गरौं ।
६. बीउ विक्रेताले बीउ बिजन ऐन, २०४५ (दोस्रो संशोधन, २०७९), बीउबिजन नियमावली, २०६९ र प्रदेश बीउ बिजन ऐन तथा नियमावली अनुसार तोकिएका सूचित र गुणस्तरयुक्त बीउ मात्र बिक्री वितरण गरौं ।
७. बीउ प्रमाणीकरण गर्न चाहने व्यक्ति, संस्था वा निकायले बीउ बाली खेत निरीक्षण सम्बन्धि पूर्व जानकारी फाराम बीउ छरेको/रोपेको एक महिना भित्र बीउबिजन प्रयोगशालामा पठाऔं ।
८. बीउलाई लामो समयसम्म जोगाईराख्न बीउको उपयुक्त चिस्यान तथा उचित भण्डारणमा विशेष ध्यान दिने गरौं ।
९. बीउको गुणस्तर कायम राख्न बीउ बालीनिरीक्षण, आफ्नो बीउको गुणस्तर थाहा पाउन परीक्षण गर्ने गरौं र ट्याग (लेवल) लगाई बीउ बिक्री वितरण गरौं ।
१०. बीउ व्यावसायी तथा उत्पादकहरूले प्रत्येक वर्षको श्रावण महिनाको ७ गते भित्र बार्षिक प्रगति विवरण र माघ ७ गते भित्र अर्धवार्षिक प्रगति विवरण सहित अन्य तोकिएका कागजातहरू अनिवार्य रूपमा पेश गरौं ।
११. कृषक पहिचान पुस्तिका/दर्ता पुस्तिका, बीउ लट दर्ता र चलानी रजिष्टर, लटको विवरण लगायतका अन्य सम्पूर्ण विवरण अध्यावधिक गरौं ।
१२. माथि उल्लेखित प्रक्रिया पुरा नभएका गुणस्तरहीन बीउको प्रयोगमा सम्बन्धित कृषक तथा प्रयोगकर्ता जिम्मेवार हुनेछन् भने खरिद तथा बिक्रीमा संलग्न बीउ बिजन व्यवसायीलाई बीउ बिजन ऐन, २०४५ (दोस्रो संशोधन, २०७९) तथा बीउ बिजन नियमावली, २०६९ अनुसार कारवाही हुने व्यहोरा समेत जानकारी गराइन्छ ।
१३. विस्तृत जानकारीका लागि सम्बन्धित जिल्लाको कृषि ज्ञान केन्द्र वा जिल्ला स्थित कृषि हेर्ने कार्यालय वा स्थानिय तहको कृषि शाखा वा यस प्रयोगशालाको वेब साईट/फेसबुक पेज/बीउ बिजन सफ्टवेयर वा प्रयोगशालामा सम्पर्क गर्नु हुन अनुरोध छ ।

बीउबिजनप्रयोगशाला

भैरहवा, रुपन्देही

फोन नं. ०७९-४२९०२०

Email: bhairahawaseedlab@gmail.com

Wabesite: seedlabbhwa.gov.np

Seed System Software: seed.lumbini.gov.np

Facebook page: [stlbhairahawa](https://www.facebook.com/stlbhairahawa)

शासिक राम अराम
ति. प्रमुख